

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

تاریخ: ۹۲/۵/۹
شماره: ۹۲۲/۱/۱۲۳۰
پیوست:

سواد آموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

**کمیته بررسی
بخشنامه‌ها و دستورالعملهای اداری**

واحد مجری:
استان: مدیرکل هماون سوادآموزی/کارشناس مسول سوادآموزی
شهرستان/منطقه: رئیس اداره آموزش و پرورش/کارشناس
سوادآموزی
واحدهای آموزشی: مسئول و مدیران مجتبع های آموزش و
پرورش
هماهنگ کننده در استان کمیته مستندسازی
کد: ۱۰۵/۹۲/۱۷/۱۴ ص ۷

مدیرکل محترم آموزش و پرورش استان.....

سلام علیکم

با صلوات بر حضرت محمد و آل محمد (ص)، به پیوست نامه شماره ۱۲۰/۳۷۰۸۲ مورخ ۹۱/۴/۲۷ دبیر کل محترم شورای عالی آموزش و پرورش منضم به مصوبه هشتصد و شصت و دومین جلسه شورای عالی با موضوع «چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی)» ارسال می گردد.

علی باقرزاده
معاون وزیر و رئیس سازمان

رونوشت:

- دبیر محترم شورای عالی آموزش و پرورش عطف به نامه شماره ۱۲۰/۴۵۳۶۲ مورخه ۱۳۹۲/۴/۱۵ جهت اطلاع
- کمیته هماهنگی دستورالعملها و بخشنامه‌های اداری وزارت متبوع جهت اطلاع
- اداره کل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات وزارت متبوع جهت اطلاع
- اداره کل حراست وزارت متبوع جهت اطلاع
- دفتر تخرافات اداری (هیأت‌های بدوی) وزارت متبوع جهت اطلاع
- معاونین محترم جهت اطلاع و اقدام مقتضی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

وزیر

شماره : ۸۲۶۲۵

تاریخ : ۹۱/۴/۲۸

پوست :

جناب آقای باقرزاده

رئیس محترم سازمان نهضت سوادآموزی

سلام علیکم

با احترام، به پیوست تصویر مصوبه ی هشتصد و شصت و دومین جلسه ی شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ در خصوص «چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سوادآموزی)» جهت ابلاغ به واحدهای تابع و اجرا ارسال می شود.

حمیدرضا حاجی بابایی

وزیر آموزش و پرورش

تبریز

تاریخ ۱۳۹۱/۴/۲۷

شماره ۱۲۰/۳۷۰۸۲

پیوست

دیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

وزارت آموزش و پرورش

به پیوست تصویر مصوبه ی هشتصد و شصت و دومین جلسه ی شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ با موضوع «چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سوادآموزی)» جهت ابلاغ به واحدهای تابع و اجرا ارسال می شود.

مهدی نوید

دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش

تے
باسمہ تعالیٰ

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

وزیر

شماره : .....
تاریخ : .....
سوت : .....

جناب آقای باقرزاده

رئیس محترم سازمان نهضت سوادآموزی

سلام علیکم

با احترام، به پیوست تصویر مصوبه ی هشتصد و شصت و دومین جلسه ی شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ در خصوص «چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سوادآموزی)» جهت ابلاغ به واحدهای تابع و اجرا ارسال می شود.

حمیدرضا حاجی بابایی
وزیر آموزش و پرورش

روز ۴

۸۲۴۲۵
۹۱،۴،۲۸

رونوشت:

معاونت آموزش متوسطه / معاونت آموزش ابتدایی / معاونت تربیت بدنی و سلامت / معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی / معاونت پرورشی و تربیت بدنی / معاونت حقوقی و امور مجلس / سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی / سازمان مدارس غیردولتی و مشارکت های مردمی و خانواده / سازمان آموزش و پرورش استثنایی / سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان / سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور / مرکز سنجش آموزش و پرورش / مرکز برنامه ریزی و آموزش نیروی انسانی / مرکز آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات / مرکز امور بین الملل و مدارس خارج از کشور / مرکز اطلاع رسانی و روابط عمومی / دفتر وزارتی / اداره کل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات / دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش جهت اطلاع و اقدام لازم.

بازرسی

تاریخ: ۱۳۹۱/۳/۲۳
شماره: ۱۳۰۷/۳۷۰۸۲
پست:

مصوبه هشتصد و شصت و دومین جلسه ی شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۳
موضوع: چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی)

با عنایت به تبصره مواد ۱۱ و ۵ ساختار آموزشی مرحله اول آموزش بزرگسالان، مصوب هشتصد و سی و سومین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۱۹، چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) به شرح زیر تصویب می شود.
وزارت آموزش و پرورش موظف است برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) را با رعایت چارچوب زیر تدوین و به تایید کمیسیون برنامه های درسی و تربیتی شورای عالی آموزش و پرورش برساند.

۱- اهداف:

برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان، زمینه ساز تحقق اهداف دوره های ساختار آموزشی به شرح زیر می باشد:

۱-۱- اهداف دوره سواد آموزی:

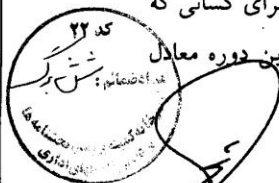
دوره سواد آموزی، دوره ای است که به منظور دستیابی افراد بزرگسال به حداقل سواد، طراحی و اجرا می شود. طول این دوره حداقل ۴۰۰ و حداکثر ۵۵۰ ساعت می باشد.

هدف های این دوره عبارتند از:

- ۱- کسب مهارت خواندن و نوشتن، فهم و درک متون ساده فارسی
- ۲- انجام محاسبات ریاضی در حد چهار عمل اصلی
- ۳- آشنایی با قرآن و کسب مهارت های اولیه روخوانی قرآن
- ۴- آشنایی بیشتر با معارف دینی و فرهنگ اسلامی

۱-۲- اهداف کلی دوره تحکیم:

دوره تحکیم سواد دوره ای است که فرصت استمرار و پایداری آموخته ها و کاربرد آن را برای کسانی که دوره سواد آموزی را گذرانده اند و تمایل به ادامه تحصیل ندارند، فراهم می سازد. طول این دوره معادل

فهرست

بهرت

تاریخ: ۱۳۹۱/۴/۲۲
شماره: ۱۳۰۳۶۸۳
پست:

۲۰۰ ساعت می باشد که ۷۰ ساعت حضوری و ۱۳۰ ساعت غیر حضوری است. هدف های این دوره عبارتند از:

- ۱- پیشگیری از بازگشت به بی سوادی
- ۲- ایجاد ارتباط بین سوادآموزی و آموزش مهارت های اساسی زندگی
- ۳- زمینه سازی یادگیری مادام العمر

۱-۳- اهداف کلی دوره انتقال:

دوره انتقال ، دوره ای است که فرصت ادامه تحصیل را برای کسانی که دوره سواد آموزی را گذرانده اند یا کسانی که فاقد شرایط ادامه تحصیل در نظام آموزش پرورش رسمی هستند ، فراهم می سازد. طول این دوره ۸۰۰ ساعت می باشد و هدف های این دوره عبارتند از:

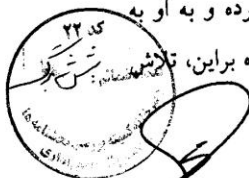
- ۱- گسترش مهارتهای خواندن و نوشتن و درک مطلب و کاربرد آن در زندگی
- ۲- گسترش فرهنگ و معارف دینی و توانمند سازی افراد در به کارگیری دستورات دینی در زندگی فردی و اجتماعی
- ۳- آشنایی بیشتر با مفاهیم ریاضی و علوم و توانمندی به کارگیری آن در زندگی روزمره
- ۴- رشد بینش اجتماعی ، فرهنگی و سیاسی بزرگسالان

۲- رویکرد:

رویکرد های اصلی تدوین برنامه درسی آموزش بزرگسالان با توجه به ویژگی های مخاطبان و انتظار جامعه از آنان و سیاست های شتاب بخشی به امر سوادآموزی همراه با ارتقای فرهنگ اسلامی ایرانی بزرگسالان عبارتند از:

۱- رویکرد مبتنی بر نیازها و علایق: تطابق بین محتوای برنامه درسی با نیازها و علایق یادگیرنده، منجر به تقویت انگیزش و ایجاد فرصت های بیشتر یادگیری می شود که یادگیرنده را به طور فعال در چرخه یادگیری درگیر می سازد استعداد های بالقوه او را شکوفا کرده و زمینه یادگیری مادام العمرش را فراهم می آورد.

۲- رویکرد فرهنگی-تربیتی: این رویکرد بر تجربه فرهنگی و اجتماعی یادگیرنده تاکید کرده و به او به عنوان فردی که در بستر و شرایط فرهنگی و اجتماعی خاصی قرار دارد، نگاه می کند. علاوه براین، تلاش می شود تا

فرمان

بامریغ

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۴/۲۷
شماره: ۱۳۷/۳۷۰۸۲
پیت:

دارد تا از طریق برنامه های درسی، ارزش ها، سنت ها و اخلاقیات پذیرفته شده جامعه را به یادگیرنده منتقل نماید، به طوری که فرد را برای پذیرش نقش و مسئولیت خود در جامعه آماده کند.

۳- رویکرد موضوعی: موضوع های درسی در شکل دادن به ساختار کل برنامه درسی، نقش اساسی دارند و هر موضوع (مانند زبان فارسی، ریاضیات و علوم تجربی) نیز از ساختار منحصر به فردی برخوردار است که دستیابی به دانش جدید و تبحر یادگیرنده در ساختار موضوع های گوناگون را امکان پذیر می سازد. لذا در این رویکرد، برنامه درسی بر پایه چگونگی رشد و توسعه دانش در حوزه های گوناگون علمی سازماندهی می شود.

۳- اصول حاکم:

- ۱- حاکمیت ارزش های دینی و فرهنگ اسلامی بر برنامه سوادآموزی
- ۲- پیوند آموزش مهارت های زندگی و یادگیری مادام العمر با سوادآموزی
- ۳- تاکید بر فرآیند یادگیری به جای قاعده آموزشی
- ۴- توجه به تفاوت های فردی، ویژگی های شناختی، اجتماعی، عاطفی و ارزشی سوادآموزان
- ۵- بهره گیری ترکیبی از روش زبان آموزی برای آموزش مهارت های خواندن و نوشتن به سوادآموزان
- ۶- ایجاد حس موفقیت و استقلال در سوادآموز طی فرآیند سوادآموزی
- ۷- تاکید بر استقرار هویت اسلامی- ایرانی در سوادآموزی
- ۸- تاکید بر تقویت انسجام اجتماعی و وحدت ملی
- ۹- ارجحیت زبان نوشتاری برگفتاری
- ۱۰- رعایت سیر زبان آموزی فارسی در آموزش روخوانی قرآن کریم

۴- اصول کلی انتخاب و سازماندهی محتوا:

- ۱- محتوا باید متناسب با فناوری آموزشی و برپایه نیازها و علایق و رعایت ویژگی های بزرگسالان تدوین گردد.
- ۲- مسایل واقعی و روزمره زندگی برای فعال شدن سوادآموزان در یادگیری مورد توجه قرار گیرد.
- ۳- تلفیق مفاهیم و موضوع های آموزشی از ساده به مشکل مورد توجه قرار گیرد.
- ۴- در سازماندهی و تدوین محتوای آموزشی باید شرایط خود ارزیابی فراهم شود.

بازرسی

تاریخ: ۱۳۹۱/۴/۲۷
شماره: ۱۴۰/۳۷۰۸۲
پست:

- ۵- علاوه بر کتاب‌های درسی باید برای یادگیری غیرحضور و مستقل، کتاب، منابع، مواد و بسته های آموزشی تدوین و تولید شود.
- ۶- در سازماندهی محتوا به تجارب عینیت یافته سوادآموزان بزرگسال توجه شود.
- ۷- محتوا باید انگیزه خود آموزی و خودگردانی را در یادگیرندگان تقویت کند.

۵- ارزشیابی:

۵-۱- ارزشیابی برنامه درسی

ارزشیابی برنامه درسی به منظور آگاهی از تناسب عناصر برنامه با شرایط و ویژگی های سواد آموز، امکانات، محدودیت ها و قابلیت اجرای آن، توسط برنامه ریزان و ارزشیابان برون سازمانی انجام می شود. در ارزشیابی برنامه درسی، باید اطلاعات مربوط به موارد زیر جمع آوری شود تا برنامه ریزان بتوانند بر پایه آن بازبینی و اصلاحات لازم در بخش های مختلف برنامه را به عمل آورند.

- ۱- کارایی، تناسب و مقبولیت اهداف برنامه درسی در تأمین نیازهای آموزشی سواد آموزان و جامعه
- ۲- ارتباط و نحوه سازماندهی محتوای برنامه درسی با اهداف، علایق و توانایی های سواد آموز
- ۳- سود مندی و اعتبار علمی محتوا
- ۴- میزان تناسب روش های یاددهی - یادگیری با اهداف و کارایی برنامه در ارائه محتوا و خود آموزی سواد آموزان
- ۵- میزان تناسب امکانات اجرایی با برنامه درسی و میزان آمادگی عوامل اجرایی و آموزشی
- ۶- تناسب روش ها و ابزار های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با اهداف، محتوا و روش های تدریس

۵-۲- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

- ۱- به سنجش و ارزشیابی به عنوان جزء تفکیک ناپذیر از فرآیند یاددهی - یادگیری نگریسته شود.
- ۲- هدف اصلی از سنجش و ارزشیابی، اصلاح و بهبود آموخته ها و یادگیری سواد آموزان و فرآیند یاددهی - یادگیری آنان باشد.
- ۳- در سنجش آموخته ها و یادگیری سوادآموزان، توانایی آنان در کاربرد آموخته هایشان در امور روزمره زندگی مورد توجه قرار گیرد.

تاریخ: ۱۳۹۱/۴/۲۷

بازرسی

تاریخ: ۱۳۹۱/۴/۲۷
شماره: ۱۴۰/۳۷۸۸۲
پست:

- ۴- از خود سنجی و دیگر سنجی به عنوان ابزاری برای جمع آوری اطلاعات مکمل سایر ابزارها، استفاده شود.
- ۵- نتایج سنجش و ارزشیابی به گونه ای به سواد آموزان منعکس شود که آنان را در زمینه یادگیری و شرکت در کلاس درس، تشویق و ترغیب نماید.
- ۶- از انواع سنجش و ارزشیابی (ورودی، تکوینی و پایانی) استفاده شود.
- ۶- روش های سواد آموزی و صلاحیت های حرفه ای آموزش دهندگان:

از آنجایی که سواد آموزی صرفاً از طریق برون سپاری و بهره گیری از کارکنان رسمی آموزش و پرورش و سایر دستگاه های دولتی، بازنشستگان لشکری و کشوری، ظرفیت بخش غیر دولتی و همه افرادی که استخدام بر آنها مترتب نیست، به مرحله اجرا در می آید، لذا شرایط، ضوابط، صلاحیت ها و ویژگی های افرادی که برای همکاری دعوت می شوند، از سوی سازمان نهضت سوادآموزی تعیین و پس از تایید وزیر آموزش و پرورش ابلاغ می شود.

موضوع: چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) در هشتصد و شصت و دومین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ به تصویب رسید.

حمیدرضا حاجی بابایی
رئیس جلسه

چهلری نوید
دبیر شورای

چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) مورد تایید است.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی آموزش و پرورش

